

Rammenotat om Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/32/EC av 5. april 2006 om effektiv sluttbruk av energi og energitjenester

1. Bakgrunn og status

Forslag til direktiv om effektivt sluttbruk av energi og energitjenester ble fremmet av kommisjonen 10. desember 2003 som en del av Kommisjonens forsyningssikkerhetspakke. Direktivet var gjennom 2 lesninger i Råd og Parlament før det ble endelig vedtatt av Rådet og Europaparlament den 5. april 2006 og publisert i Official Journal 27. april 2006. Norge har gjennom EØS-avtalen et tett samarbeid med EU om energieffektivisering.

Bakgrunnen for direktivet er å bidra til reduserte utslipp av klimagasser og økt forsyningssikkerhet for energi. Direktivet blir omtalt som et nødvendig supplement til gjeldende lovgivning på energisiden som i hovedsak bidrar til effektivitetsgevinster på produksjonssiden. Formålet med direktivet er å bedre markedet for energieffektivitet i sluttbruk av energi. Dette skal i henhold til direktivet skje ved fjerning av barrierer for økt sluttbruker effektivitet hovedsakelig gjennom nedbygging av markedsimperfeksjoner. Direktivet bygger på studier som viser at investeringer i energisparing i mange medlemsland er mer økonomiske enn investeringer i ny produksjonskapasitet. Kommisjonen mener det er et stort ubrukt energieffektiviseringspotensial i EU. Bakgrunnen er at det i EU er et energiforbruk som er 20 prosent høyere enn det som kan forsvares ut fra økonomiske vurderinger. Dermed vil det kunne oppstå et stort voksende marked for salg av energitjenester som kan bidra til at energiforbruket går ned.

Hovedbestemmelsene i den endelige vedtatte tekst i 2006/32/EC av 5.4.2006 er som følger;

- Hensikten med direktivet er å fjerne barrierer, bedre informasjonstilgangen, skape incentiver for selskaper til å tilby energitjenester, lage programmer for å øke energieffektiviteten samt gjennomføringen av andre virkemidler. Dette skal skje gjennom mål, mekanismer og rammeverk for energieffektivisering i sluttbruker markedet (**artikkel 1**).
- Direktivets virkeområde skal gjelde tilbydere ev energieffektiviseringstjenester og sluttbrukere av energi (**artikkel 2**).

- Landene må påta seg et generelt indikativt mål på 9 % i sluttbruker energisparing over 9 år i perioden fra 2008 til 2017. Dette skal oppnås gjennom forbedringer i energieffektiviteten gjennom energieffektivitetstiltak. Dette skal beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig energiforbruk de siste 5 årene. Det skal etableres et foreløpig mål for det 3. året som skal reflekteres i en handlingsplan for energieffektivisering. ("Energy efficiency action plan") (**artikkel 4**).
- Direktivet legger opp til at offentlig sektor skal spille en eksemplarisk rolle hvor minst to tiltak skal gjennomføres fra annekset VI. Tiltak kan blant annet være økt anvendelse av innkjøpsreglene for å stimulere energieffektivisering. Det skal pålegges at det skjer en utveksling av informasjon mellom offentlige myndigheter av "best practice" (**Artikkel 5**).
- Myndighetene kan velge ut fra en menyliste hvilke virkemidler som kan anvendes. Fondsmodellen er en opsjon (**referanse til artikkel 11**).
- Direktivet legger opp til at distributører og andre selgere av enøk-tjenester skal tilby energieffektiviseringstjenester, men det skal skje forenlig med rammene for det indre energimarked. (**art. 6**) Fondsmodellen er en opsjon en kan anvende for å støtte tiltak (**Artikkel 11**).
- Landene skal sikre tilgjengelighet av energigjennomsyn (**art. 12**) Direktivet krever at det skal foreligge informativ fakturering (**Artikkel 13**).
- Det skal foreligge handlingsplaner for energieffektivisering (EEAP's) for landene i 2007, 2011 og 2014, men Kommisjonen vil utarbeide jevnlig vurderinger og rapporter i 2008, 2012 og 2015 (**Artikkel 14**).
- Direktivet skal gjennomføres i nasjonal lov 2 år etter ikrafttredelse, dvs medio 2008. Kommisjonen vil assisteres av en komité som blant annet skal vurdere metoder for beregning av energibesparelser (**artikkel 15 og 16**).
- Direktivet vil måtte iverksettes i nasjonal lovgivning ikke senere enn to år etter ikrafttredelse (**artikkel 18**). I et annekset legges det opp til en harmonisert metode for å måle forbedringer i energieffektiviteten (**annekt 1**).

2. Gjeldende norsk rett på området

Gjennom reglene for Energifondet og de allerede etablerte målsettingene for energiomlegging er det i dag virkemidler som skal bidra til effektiv energibruk. I ENOVA-modellen skal i utgangspunktet investeringer i ny kapasitet og energisparing være likeverdige. Det må vurderes hvilke endringer eller nytt regelverk som kreves som følge av direktivutkastet. Direktivet vil kunne ha både administrative, økonomiske og rettslige konsekvenser. Olje- og energidepartementet vil vurdere omfanget av dette.

3. Norske interesser

Norge har samarbeidet tett med EU om politikken på energieffektiviseringsområdet. Dette har skjedd gjennom aktiv deltakelse i energiprogrammer og gjennom direktiver

som har hatt energieffektivisering som formål. Dette direktivet 2006/32/EC gjenspeiler igjen at EU har store ambisjoner på området. Det er viktig at de politikkinstrumenter som utvikles er mest mulig kostnadseffektive og at de harmoniserer med den øvrige ramme for organisering av energimarkedene. Direktivet 2006/32/EC vurderes opp mot de prinsipper og den modell som er lagt grunn for den norske organisering av energieffektivisering gjennom ENOVA SF.

4. Forhandlingssituasjonen i EU/EØS

I forhandlingene frem mot endelig vedtak den 5.4.2006 har det skjedd en bevegelse fra bindende til retningsgivende (indikative) målsettinger for energieffektivisering. Kommisjonen ønsket i utgangspunktet bindende målsettinger for hvert land. Det har videre skjedd en presisering av hvilken rolle det offentlige skal spille som eksempel uten at det fastlegges bindende mål. Det har også vært en prosess i rådet i retning av en tilpasning til hvordan energieffektivisering skal drives i et mer åpent marked og til slutt forsøker rådet å komme frem til en metode for å måle forbedringer i energieffektiviteten på en mer harmonisert måte. Vurderingen av direktivet i EØS er startet opp og EFTA landene drøftet direktivet med Kommisjonen den 10.5. 2006 hvor direktivet ble gjennomgått i detalj.

5. Andre synspunkter

Olje- og energidepartementet har sendt forslaget ut på høring til relevante interessenter i ulike faser av vedtaksprosessen mot endelig vedtak i Europaparlamentet og rådet. Tidligere versjoner av direktivet er blant annet utsendt til kontaktutvalget for EØS/energispørsmål. Det har ikke kommet essensielle innsigelser mot direktivet, og det er generelt sett en positiv holdning til at Norge gjennom direktivet fortsetter det gode samarbeid med EU om disse spørsmålene. Departementet sender ut det endelige vedtaket fra Official Journal 27.4.2006, med henblikk på kommentarer som grunnlag for forberedelse av et EØS-komite vedtak.

6. Administrative, økonomiske, budsjettmessige og rettslige konsekvenser

Direktivforslaget kan ha både administrative, økonomiske og rettslige konsekvenser. Olje- og energidepartementet vil vurdere dette.

7. Konklusjon

Direktivutkastet er hjemlet i traktatens artikkel 175 som omhandler miljø. Norge samarbeider også svært godt med de øvrige EU-land og Kommisjonen på dette området, og det vil være naturlig å vurdere direktivet som EØS-relevant. Det er nå viktig å vurdere alle sider ved direktivet og de muligheter dette direktivet byr på og hvilke konsekvenser det kan ha.